

Brussel, 26 september 2025
(OR. en)

13304/25

POLCOM 268
COMER 127
UD 215
COHOM 147

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	12 september 2025
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2025) 482 final
Betreft:	VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT over de activiteiten en raadplegingen van de in artikel 31 van Verordening (EU) 2019/125 met betrekking tot de handel in bepaalde goederen die gebruikt zouden kunnen worden voor de doodstraf, foltering of andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing bedoelde coördinatiegroep voor de bestrijding van foltering

De delegaties vinden hierbij document COM(2025) 482 final.

Bijlage: COM(2025) 482 final

Brussel, 12.9.2025
COM(2025) 482 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE

AAN HET EUROPEES PARLEMENT

**over de activiteiten en raadplegingen van de in artikel 31 van
Verordening (EU) 2019/125 met betrekking tot de handel in bepaalde goederen die
gebruikt zouden kunnen worden voor de doodstraf, foltering of andere wrede,
onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing bedoelde coördinatiegroep voor de
bestrijding van foltering**

1. Inleiding

Krachtens artikel 31, lid 4, van Verordening (EU) 2019/125 van 16 januari 2019 (hierna “de verordening” genoemd) met betrekking tot de handel in bepaalde goederen die gebruikt zouden kunnen worden voor de doodstraf, foltering of andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing¹, dient de Commissie een jaarverslag voor te leggen aan het Europees Parlement over de activiteiten, onderzoeken en raadplegingen van de Coördinatiegroep voor de bestrijding van foltering (ATCG). Het verslag mag geen afbreuk doen aan de commerciële belangen van natuurlijke personen of rechtspersonen.

Dit verslag biedt informatie over de activiteiten van de Coördinatiegroep voor de bestrijding van foltering in 2024.

2. Regelgevingskader

De verordening heeft tot doel enerzijds de doodstraf en anderzijds foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing in landen buiten de EU te voorkomen door de handel in bepaalde goederen aan banden te leggen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- goederen die bedoeld zijn om schade toe te brengen en die niet mogen worden verhandeld (bijlage II); en
- goederen die zouden kunnen worden gebruikt voor foltering of andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing (bijlage III) of voor de doodstraf (bijlage IV), maar die ook voor legitieme doeleinden kunnen worden gebruikt, zoals rechtshandhaving of therapeutisch gebruik.

De handel in goederen van de bijlagen II, III en IV is aan bepaalde beperkingen onderworpen. Met name wordt bij deze verordening:

- i. de invoer naar, uitvoer uit en doorvoer binnen de EU van de in bijlage II vermelde goederen die geen enkel ander gebruik in de praktijk hebben dan de toepassing van de doodstraf of foltering, verboden. Het verlenen van technische bijstand in verband met dergelijke goederen, specifiek de opleiding in het gebruik ervan, is eveneens verboden. Reclame voor dergelijke goederen in gedrukte media, op internet, op televisie of op de radio, en het uitstellen of te koop aanbieden op een tentoonstelling of beurs, zijn eveneens verboden;
- ii. voorgeschreven dat per geval vooraf een uitvoervergunning moet worden aangevraagd voor in bijlage III vermelde goederen die voor foltering, maar ook voor andere, legitieme doelen (bv. rechtshandhaving) zouden kunnen worden gebruikt. Een dergelijke vergunning is ook vereist voor het verlenen van technische bijstand of tussenhandeldiensten in verband met deze categorie van goederen. In bijlage III zijn niet opgenomen:

¹ PB L 30 van 31.1.2019, blz. 1. Na ettelijke keren te zijn gewijzigd, werd Verordening (EG) nr. 1236/2005 van de Raad van 27 juni 2005 met betrekking tot de handel in bepaalde goederen die gebruikt zouden kunnen worden voor de doodstraf, foltering of andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing (PB L 200 van 30.7.2005, blz. 1), vervolgens gecodificeerd als Verordening (EU) 2019/125.

- a) vuurwapens die onder Verordening (EU) nr. 258/2012 vallen²;
 - b) producten voor tweërlei gebruik die onder Verordening (EU) 2021/821 vallen³; of
 - c) goederen waarop Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad⁴ van toepassing is;
- iii. de handel in goederen van bijlage IV gereguleerd die voor de doodstraf zouden kunnen worden gebruikt (bijvoorbeeld door dodelijke injectie), maar ook voor rechtmatige medische doeleinden. Er werd een specifieke vergunning ingevoerd (de “algemene Unie-uitvoervergunning”) om de uitvoer van dergelijke goederen te controleren en te voorkomen dat deze worden doorgevoerd voor gebruik in executies met een dodelijke injectie, zonder echter de handel in deze stoffen voor medische, diergeneeskundige of andere legitieme doeleinden te beperken.

3. Activiteiten van de Coördinatiegroep voor de bestrijding van foltering (ATCG)

De ATCG is opgericht bij Verordening (EU) 2016/2134 van het Europees Parlement en de Raad⁵ om vragen over de toepassing van de verordening te onderzoeken.

De ATCG dient als platform waarop de deskundigen uit de lidstaten en de diensten van de Commissie informatie over administratieve praktijken kunnen uitwisselen en kunnen discussiëren over de uitlegging van de verordening, technische vragen met betrekking tot de vermelde goederen, ontwikkelingen in verband met de verordening en eventuele andere vraagstukken. De Commissie raadpleegt de ATCG ook bij de voorbereiding van gedelegeerde handelingen, overeenkomstig het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven⁶.

De ATCG heeft in 2024 twee vergaderingen gehouden, op 6 juni en op 5 december, in virtuele vorm, om informatie uit te wisselen over verschillende hieronder samengevatte kwesties in verband met de uitvoering van de verordening.

3.1 Ontwikkelingen in verband met de basishandeling

In 2024 zijn geen gedelegeerde handelingen tot wijziging van de verordening vastgesteld. De Commissie heeft echter uitgebreid overleg gepleegd met de deskundigen van de lidstaten in

² Verordening (EU) nr. 258/2012 van 14 maart 2012 tot uitvoering van artikel 10 van het Protocol van de Verenigde Naties tegen de illegale vervaardiging van en handel in vuurwapens, hun onderdelen, componenten en munitie, tot aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties ter bestrijding van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad (VN-protocol inzake vuurwapens), en tot vaststelling van uitvoervergunningen voor vuurwapens, hun onderdelen, componenten en munitie en maatregelen betreffende de invoer en doorvoer ervan (PB L 94 van 30.3.2012, blz. 1).

³ Verordening (EU) 2021/821 van 20 mei 2021 tot instelling van een Unieregeling voor controle op de uitvoer, de tussenhandel, de technische bijstand, de doorvoer en de overbrenging van producten voor tweërlei gebruik (herschikking) (PB L 206 van 11.6.2021, blz. 1).

⁴ Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor de controle op de uitvoer van militaire goederen en technologie (PB L 335 van 13.12.2008, blz. 99).

⁵ Verordening (EU) 2016/2134 van het Europees Parlement en de Raad van 23 november 2016 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1236/2005 van de Raad met betrekking tot de handel in bepaalde goederen die gebruikt zouden kunnen worden voor de doodstraf, foltering of andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing (PB L 338 van 13.12.2016, blz. 1).

⁶ PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.

de ATCG over een ontwerp van gedelegeerde handeling tot wijziging van de bijlagen II en III om het toepassingsgebied van de verordening uit te breiden.

3.2 Handelsinformatie: rapportage van gegevens

De Commissie rapporteerde de stand van zaken aan de ATCG in het jaarverslag dat is vermeld in artikel 26, lid 3, van de verordening. De Commissie herinnerde aan de eerder ontwikkelde functie waarbij de autoriteiten in de lidstaten wordt verzocht de vereiste gegevens voor rapportagedoeleinden rechtstreeks in de **DUES-bibliotheek** te uploaden, in het kader van de module met betrekking tot de verordening inzake de bestrijding van foltering. Dit is bedoeld om de aggregatie van de gegevens in alle lidstaten te stroomlijnen en te vergemakkelijken. De verzamelde informatie omvat met name het soort goederen, de bestemming van de uitvoer en het eindgebruik. Deze elementen komen tot uiting in het bovengenoemde jaarverslag van de Commissie. Het verslag werd na de vaststelling ervan voorgelegd aan de ATCG⁷.

3.3 Bestrijding van de handel in marteltuigen

De Commissie heeft de ATCG op de hoogte gebracht van de inhoud van het jaarlijkse thematische verslag van de speciale VN-rapporteur inzake foltering, Alice Edwards, getiteld “The global trade in weapons, equipment and devices used by law enforcement and other public authorities that are capable of inflicting torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment”, dat op 24 augustus 2023 is uitgebracht.

In het verslag presenteert de speciale rapporteur van de VN een jaarlijks overzicht van trends en ontwikkelingen in verband met foltering, alsook een thematische studie over de wereldwijde handel in wapens, uitrusting en apparaten die door rechtshandavingsinstanties en andere overheidsinstanties worden gebruikt voor foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing.

De Commissie wees op de relevantie van dit verslag in de context van een mogelijke aanscherping van de EU-verordening.

Het verslag bevat voorts een lijst van goederen die als van inherent wrede, onmenselijke of ontorende aard worden beschouwd en als zodanig moeten worden verboden (niet-uitputtende lijst van 20 soorten uitrusting/wapens). Vervolgens beveelt het verslag een lijst aan van goederen die op nationaal en internationaal niveau moeten worden gereguleerd. Hoewel deze voorwerpen een legitiem gebruik hebben, kunnen zij worden misbruikt voor foltering en vereisen zij dus een zekere mate van toezicht.

Het verslag wordt afgesloten met een aanbeveling om een internationaal instrument voor de bestrijding van de handel in marteltuigen te ontwikkelen ter aanvulling en aanscherping van de bestaande verplichtingen om foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing te verbieden en te voorkomen.

De Commissie stelde de ATCG ook in kennis van een groep van meer dan dertig maatschappelijke organisaties uit alle regio's die de lopende inspanningen voor de bestrijding

⁷ COM(2024) 529 final van 19.11.2024 en bijlagen 1 tot en met 9.

van de handel in marteltuigen ondersteunen. Deze organisaties hebben de handen in elkaar geslagen om een internationaal verdrag tot stand te brengen ter controle van de handel in marteltuigen die worden gebruikt om vreedzame protesten te onderdrukken en waarmee in heel de wereld gevangenen worden mishandeld. In een verklaring die in januari 2023 in Londen werd ondertekend, pleitten niet-gouvernementele mensenrechtenorganisaties voor een verdrag om de vervaardiging van en de handel in goederen die inherent bedoeld zijn om schade toe te brengen, te verbieden, alsook voor de invoering van op mensenrechten gebaseerde controles op de handel in standaard rechtshandhavingsapparatuur.

3.4 Follow-up van het evaluatieverslag van de Commissie: Aanscherpen van Verordening (EU) 2019/125

De Commissie herinnerde eraan dat zij, na de presentatie van een ontwerpvoorstel voor een gedelegeerde handeling tijdens de vergadering van de ATCG van november 2023, een schriftelijke procedure heeft ingeleid om de standpunten van de ATCG-leden in te winnen. De Commissie heeft opmerkingen ontvangen over specifieke vragen of verzoeken om verdere verduidelijkingen, die door de Commissie werden gewaardeerd. Voorts heeft de Commissie de ATCG in kennis gesteld van de voorgestelde wijzigingen die zij voornemens is in te voeren naar aanleiding van de raadplegingsfase, namelijk wijzigingen van de lijst van goederen beschreven in bijlage II (omvat goederen die geen ander praktisch gebruik hebben dan de doodstraf of voor foltering of andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing) en bijlage III (omvat goederen die kunnen worden gebruikt voor foltering of andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing).